

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. da Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 18.
 Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél évre 500, egész évre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél évre 6, egész évre 10 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bansági újsóság egyetlen naplójává. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Keresztúr Tibor
 Ismerje meg a Budapesti

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéiratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hét. Szegedi Ernő, Str. Matei Mila 19.

Péntek, 1933 október. 20.
 5694. EV XVI. ÉVF. TISRI 30. 234 SZÁM.

Nem lesz háború

A háborús veszedelemtől tulságosan sokat beszélnek manapság. Es éppen ezért kell megnyugtanni a közvéleményt: nem lesz háború. Mert hiába ágnak bizonyos nagyhatalmak, hiába fenyegetőznek háborúval egymás ellen és egymás miatt, azok a nagyhatalmak, amelyeket Németország genfi bombája közvetlenül érdekel.

A háború nem lesz, mert nem kell. Nem kell csak a hadiszer gyáraknak, a melyek a legnagyobb munkanélküliség idején is teljes gőzzel dolgoztak, aki busásan lefőlőzték ezt a tizenötösztedőt, amióta a „béke” nyugtalanítja az agyon konferenciázt Európat.

Nem kell háború, Németország is mondja, Franciaország is mondja. Azért mindenki azt mondja, hogy háború lesz. Hát éppen ezért nem lesz. Nem lesz, mert minden európai nagyhatalom tudja, hogy mi következhetik egy háború után. Minden nagyhatalom tudja, hogy a területvesztett országok nem háboruzhatnak, mert nincs semmiük. Többek között — hadseregük nincsen. Anélkül pedig háborút elképzelni nehéz.

Nem lesz háború, mert nagyon beszélnek róla. Emlékezzünk: tizenkilenc évvel ezelőtt senki sem beszélt róla. Unalmas napihírekkel voltak tele a lapok. Volt egy kis gazdasági válság, beszélt itt, hosszott ott, hullámzott az élet és a béke lengedezett mindenütt, a polgári előrehaladás és jólét zsirosbödönjei fölött.

Akkor senki nem beszélt háborúról. Békéről beszéltek. És lett belőle háború. Most meg már hetek óta háborúról beszélnek.

Goethe újabb megdicőülése

Minden idők egyik legnagyobb költője és gondolkodója volt Johann Wolfgang Goethe, akinek centennáriumát nemrégiben ünnepelte a múlté lett demokratikus Németország és az egész világ kultúrközönsége.

Ez a Goethe a német szellem legmagasabbrendű revelációja, megtestülése volt, ama német szellem, amely nemesen és elfogulatlanul nemzeti, tehát egyben univerzális is tudott lenni.

Amióta a náci Németországban uralkom vannak és „szellemiségüket” Göbbels és Hans Heinz Ewers képviseli; Goethe szelleme a legárvábbban és legfontalanabban éppen Németországban bolyong.

Goethe Weimar-jában náci-rohamesapatok foglalták el a kultura pozíciót, hogy sötét barbárságba süllyesszék le azokat.

Ha Goethe történetesen ma élne Hitlerék Németországában, ugy korszakot alkotó szavaival éppugy elnémitanák, mint Thomas Mannét, vagy a többi nagy modern német íróét.

A hivatalos náci-közvélemény azonban mindeztől nem merte nyíltan kifutadni foga fehérét Goethe szellemével szemben.

Bélt attól, hogy korlátoltágát és szellemi primitívitasát a kelletlenül is jobban kompromittálja a világ színe előtt.

Elvégre Goethe halott s így nem emelheti fel szavát a német szellem ama megbecstelenítése ellen, amelyet Hitler pusztala létezése és pretorianusainak cselekedetei jelentenek számára.

A náciak azonban nem azért náciak, hogy okáig legyenek képesek megtagadni azt, mi lényegük.

Ha Marxot, Fichtet, Thomas Mannt, ánszteint máglyára cipelték, el kellett vetkeznie természetesen Goethe oskribálásának is.

El is követekezett. Egy német tartomány főnöke „hatalmas” beszédben mutatta ki a náci-lelkűt mélyén lappangó izzó gyűlöletet Goethe műve és szelleme iránt.

A felfuvalkodott béka gyalázkodó szakkal fordult Goethe szellemi mamuth-

Általános diák-sztrájk van kitörőben Romániában

Az 500 lejes beiratkozási díj törlését követelik

Bucuresti-Bukarest, október 19. (Az Uj Kelet tud.) Az egyetemi díjak leosztása érdekében a romániai egyetemi hallgatók már övek óta ádáz küzdelmet folytatnak. Egyes egyetemeken már megtörtént, hogy a diákok nem iratkoztak be a magas taxák miatt. A diákok beiratkozási sztrájkja most általánossá válik, amennyiben a bukaresti diákszövetség komünikét adott ki, amelyben eltiltja a szervezethez tartozó összes diákokat a beiratkozástól, míg az 500 lejes beiratkozási taxát el nem törlik. A rendelet a diákság rossz anyagi helyzetével indokolja a diákszervezet határozatát.

Benes Bécs után Rómába utazik

Dollfuss és Benes megegyezésre jutottak a középeurópai gazdasági együttműködést illető olasz tervezet ügyében. Benes visszaérkezett Prágába

Bécs, október 19. Benes tegnap Dollfussal együtt audiencián jelent meg. Mik las szövetségi elnök előtt, majd Dollfuss ebéden vendégül látta a csehszlovák külügyminiszter az Imperiálban. A csehszlovák külügyminiszter elutasított az osztrák fővárosból. Ugy hírlik, hogy fennáll a lehetősége annak, hogy Benes a középeurópai gazdasági együttműködés ügyében közelebbről Rómába utazik, hogy személyesen folytasson eszmecsere Mussolinival. — Este hivatalos jelentést adtak ki Benes és Dollfuss tanácskozásáról. Eszerint a két kormányfőfő hoz-

szab eszmecsere során megbeszélte az országaikat közösen érdeklő összes politikai és gazdasági kérdéseket. Különösen behatóan vitatták meg a kereskedelem politikai problémáit s megegyeztek abban, hogy a csehszlovák-osztrák kereskedelmi szerződés kiegészítésére alkalmas pötegyezmény kötése érdekében mielőbb meg fogják kezdeni a tárgyalásokat. Az eszmecsere a középeurópai gazdasági együttműködést illető olasz tervezet ügyében is számos kérdést tisztázott.

Utolsó jelentés szerint Benes visszaérkezett a csehszlovák fővárosba.

Gömbös Sztambulba, Titulescu Athénbe érkezett

Gömböst é hó 24-re visszavárják Szófiába. Titulescu a görög egyetem diszdoctora

Budapest, október 19. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán magyar külügyminiszter Sztambulba érkeztek, majd folytatták utjukat Ankara felé.

Ezzel a hírrel egyidejűleg a szófiai estilapok közlik, hogy Gömbös Gyula magyar miniszterelnököt október 24-re visszavárják a bolgár fővárosba. Gömbös akkor tárgyalni fog a gazdasági kapcsolatok kímélyítéséről.

Athéni jelentés szerint Titulescu a görög fővárosba érkezett. Az athéni egyetem diszdoctorrá fogja avatni ez alkalommal a román külügyminisztert. Az avatáson megjelennek a görög kormány tagjai is.

Genf, október 19. Beavatott helyen ugy hírlik, hogy a diplomácia tovább dolgozik a középeurópai gazdasági sz-

nálási és együttműködési terv megvalósításán. A stressai elveken felépülő olasz javaslatok most már több szimpátiára számíthatnak francia hivatalos helyen is.

Sztambul, október 19. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán magyar külügyminisztereket Sztambulban a török miniszterelnök és külügyminiszter megbízottja, valamint a hatóságok fejei várták és üdvözölték. A két magyar kormányfő, fiu hat órát tölt Sztambulban, ahol udvariassági látogatásokat tesznek a hatósági vezetőknel, megtekintik a város nevezetességeit, majd délután hat órákor vonatra szállanak és tovább utaznak Ankara felé, ahova pénteken délelőtt tíz órákor érkeznek meg.

nagsága ellen, azt hangoztatva, hogy a nagy költő szelleme internacionális volt és semmi köze a náci-szellemhez.

A náci-főnöknek ebben, hála a Gondviselésnek, igaza van.

Goethe műveinek valóban semmi köze nem volt és nem is lesz soha ahhoz a németiséghez és ahhoz a szellemhez, a melyet a német nép söpredeke képvisel. Magasan és kristálytisztán lebeg a

hallhatatlanság ormain s ha eddig talán kevés lett volna a diésősége, úgyhogy egy újabb és talán még véglegesebb megdicőüléshez jutott.

Mert magasrendű szellem számára nem tudunk nagyobb diésőretet és diésőséget elképzelni, mint azt, ha művét és nagyságát a törpeség és emberi alantasság képviselői vonják kétségbe. Vagyis: a náciak.

VILÁG TÜKRE

Mi történik Spanyolországban?

Az új spanyol köztársaság még mindig nem teszi teljesen konszolidált állam benyomását. Hol itt, hol ott ütök fel fejüket elégedetlenségek, amelyek egyes tartományokban véres excessusokká fajulnak el. A baloldali és köz. társasági pártok kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy az állam új jellegét megőrizze. Nem lehet azonban azt állítani, hogy ez teljes mértékben sikerült is nekik. Bármennyire is radikális volna az új spanyol alkotmány és bármennyire is kategorikusan hangzanának az új spanyol törvények, ezeknek alkalmazása terén a köztársaság minduntalan szemben találja magát azokkal a konzervatív, reakciós erőkkel, amelyek a kulisszák mögött a régi állapotok helyreállításán dolgoznak. És mint-hogy a kormány nem volt eléggé erős ahhoz, hogy a forradalom utáni tömeghangulatot kihasználva, maradék nélkül érvényesítse az új köztársaság alap törvényeit, egyrésztől nyilvánvalóvá lett a jobboldal megerősödése, másrésztől a radikális munkásság fordul egyre inkább szembe a kormányzat gyengeségével, a jobboldal előretörésével.

Az 1931 december 9-én Madridban kihirdetett alkotmány első szakasza a következőképpen hangzik:

„Spanyolország az összes kategóriákhoz tartozó munkások demokráta köztársasága amely a szabadság és igazság szolgálatát szellemében szervezendő meg”.

Ez az alkotmányba foglalt elvi nyilatkozat valami egészen újat hozott. Szovjetországon kívül nincs a világnak egyetlen állama sem, amely ebben a formában proklamálta volna, hogy specialisan munkás jelleggel bír és hogy a szabadságra és igazságszolgálatra támaszkodó demokráciát kíván megszervezni. A spanyol alkotmány eredetisége azonban nem áll meg ennél a pontnál. A 6-ik szakasz békenyilatkozatot tesz az egész világ felé, midőn a következőket mondja:

„Spanyolország lemond a háborúról, mint a nemzeti politika eszközéről”.

Ezt a 7-ik szakasz a következőképpen egészíti ki:

„A spanyol állam respektálni fogja a nemzetközi jog egyetemes szabályait, amelyeket be fog kebelezni pozitív törvényhozással”.

Ezekből a szakaszokból világosan kitűnik, hogy a spanyol alkotmány igen progresszív állam alapjait kívánta megvetni. Ez az alkotmány a szociáldemokraták befolyása alatt készült el. Primo de Rivera diktatúrájának és XIII. Alfonz uralkodásának megdöntése után Spanyolország meg volt győződve arról, hogy történelmi fejlődésének új korszakához érkezett el. A spanyol népet leiratlan lelkesedés töltötte el. A nép meg volt győződve arról, hogy egyszer és mindenkorra vége van a latifundiumok, a szociális nyomor, az analfabétizmus és klerikális uralom idejének, amely századokon keresztül tudatlanságban tartotta a spanyol tömegeket. A spanyolok követelték, hogy az új kormány haladéktalanul drasztikus intézkedések útján sajátítsa ki a nagybirtokokat és adjon földet a parasztnak, valamint, hogy elemlje fel a munkástömegek alacsony életstandardját.

A szociáldemokrata párt választási szempontból igyekezett kihasználni akkor ezt a hangulati helyzetet. A reformista munkásszervezetekből alkotott szindikátus szövetségére támaszkodva, amely szemben állt az anarchista és kommunista szervezetekkel, az 1930-as választások során sikerült mintegy százhusz mandátumot elnyerni és döntő befolyást biztosítani magának az alkotmányozó országgyűlésben. A választások során baloldali többség került a karmarába. A szociáldemokratákon kívül

ek
 ÖHÖG
 EGGER
 LPASZTIL
 KÖHÖGEST
 KEDTSEGET
 minisztériumi
 resre verte
 miniszter-
 Sidney politikai
 arja izgalomban
 ériumú alkalma
 an Smith queen
 arcát öklével ve
 földre sujtotta.
 kezdődött, amely
 orje vetett véget
 sebeket szenved
 em indított bün-
 tévedésből
 as braziliai
 kaöccsét
 argentinai part
 ében tévedésből
 áranduló-gőzösré
 braziliai elnök-
 a hajón utaz-
 porodást kellett
 Boroda mellett
 nek. Argentíná-
 vittel Csehszlo-
 k: Folytatódik
 belkedése. Külö
 exportörjei vit
 értést.
 Réti
 argu-Mures.
 BRASOV
 apkiadó
 rada Baro
 telefon: 9-77.

beválasztottak több radikális szocialistát, mintegy negyven radikalista katalán képviselőt; azután számos polgári republikánust, akik *Azana* volt miniszterelnök vezetésével valamennyien többé-kevésbé őszintén kívánták, hogy a tömegek aspirációi teljesüljenek.

Ez a blokk alakította meg ezután az ugynevezett baloldali republikánusok kormányát, megszavazta az alkotmányt és néhány alaptörvényt, mint aminek: a latifundiumok kisajátítása, a nemesek tulajdonát képező nagybirtokok elkobzása, az egyháznak az államtól való elválasztása, a vallásoktatás eltávolítása az iskolákban, a klérus eltávolítása a tanszemélyzetből, néhány szerzetesrend feloszlása és az alkotmányos szabadságok fölött örökös bíróság megteremtése.

Ezek a törvények azonban nem lettek lelkiismeretesen alkalmazva. Az állapotok, amelyeket meg kellett volna változtatni csak féligmeddig, vagy egyáltalán nem változtattak. Az agrárreform törvény például nem intézkedett a pénzügyi eszközökről, amelyek lehetővé tennék végrehajtását. Emiatt a törvény alkalmazása igen lassan folyik, egyes országrészekben pedig semmiféle történik ebben az irányban. A parasztok, akik a kisajátítást türelmetlenül várták, mély esélődéssel állanak ezzel

az állapottal szemben. Ugyanez a helyzet a spanyol grandok vagyonaik elkobzásával.

A spanyol szocialisták elmulasztották kiaknázni azt a kivételes helyzetet, amelyet számukra a forradalmat követő hangulat teremtett, hogy tényleges reformokat vigyenek véghez és hogy uralmat konszolidálják. Megelégedtek az al, hogy a falusi és városi dolgozók életstandardjának emelésére néhány átmeneti intézkedést tegyenek, amelyek bármikor visszavonhatók, vagy amelyek csak papíronon léteznek. Ezenkívül nem volt erejük ahhoz, hogy megakadályozzák az annyira előrehaladt alkotmányban egy oly szakasz megszavazását, melyet már is ellenük fordítottak. Az alkotmány 75. szakasza a következőképpen hangzik:

„A köztársaság elnöke szabadon nevezi ki és meneszti a miniszterelnököt, és ennek előterjesztésére a minisztereket.”

A spanyolországi szocialisták monarchikus jogokat szavaztak meg a köztársaság elnökének. Ez neki az alkotmányban biztosított jogokat arra használta fel, hogy megbuktassa a baloldali republikánusok kormánykoalícióját és konzervatív elemeket hívjon hatalomra, akik egészen más szellemben kívánják vezetni a spanyol köztársaságot.

„Üzembhelyezték” az első osztrák internálólábor

Bécs, október 19. Az osztrák fővárosban nagy izgalmat keltettek azok a linzi hírek, hogy a pénteken leleplezett legújabb nemzeti szocialista összeküvés olyan kiterjedt volt. Különösen nyugtalanító hat, hogy az összeküvésben aktív katonatisztek is résztvettek. Az összeküvés feje Fritsch Ferenc alpesi vadászőrhadnagy volt, akinél egy felhatalmazást találtak, amely Fischer névre szólt. Ez a felhatalmazás arra vonatkozott, hogy a felsőausztriai dandár szervezeti adatairól és egyéb katonai természetű adatokról szerezzen értesüléseket. A főhadnagy lakásán több üveg vegyi tin-

tát találtak, amellyel láthatatlan írású leveleket készíthetett. Találtak továbbá egy tervezett a telefon- és táviróvezetékek megromlását célzó terrorcselekmények előkészítésére. A házkutatás vezetőt azután Knitschke Károly ny. főhadnagy, Mittermayer Mátyás volt tüzeltő és felesége, továbbá Strassmayer Károly volt katonai irodatiszt letartóztatására. A rendőrség megállapította, hogy az összeküvés legközelebbi terve a linzi utazkaszárnyának megtámadása lett volna, amelyet a nemzeti szocialista rohamosztagosok akartak végrehajtani.

Az előzetes vizsgálat nem képes tisztázni az Arlosoroff-rejtélyt

Stawsky a Reichstag-per minijára ellentárgyalást kér az Arlosoroff-ügyben

JERUZSALEM, október 18. A jaffai kerületi bíróság tovább folytatja a kihallgatásokat az Arlosoroff-gyilkosság ügyében. Stawsky továbbra is kitart ama álláspontja mellett, hogy ártatlan. Ságát bebizonyította és követeli, hogy a Reichstag felgyújtásának lípesei tárgya lésának és londoni ellentárgyalásának mintájára az ő és társai ügyében is folytassanak le egy nyilvános ellentárgyalást. Schitrit rendőrszektör, Stawsky keresztkérdései alatt elismeri, hogy nincs bebizonyítva, mintha a gyilkosság után a jeruzsálemi országúton látták volna Stawskyt, arra azonban súlyos bizonyítékok vannak, hogy a gyilkosság éjszakáján Jeruzsálemben volt. Stawsky izgatott hangon tiltakozik az inspektor állítása ellen. A további kihallgatáson, vonakodott résztvenni, miután Bodilly rendőrbíró nem engedélyezte több, a tanukhoz feltett kérdést.

Rosenblatt és Achi Meir is keresztkérdések alá fogták Schitrit inspektor. Achi Meir részleteket olvasott fel írásából, melyekben elítéli minden terrort és a belső zsidó egyenlenségek ellen foglal állást.

Másnap a magán tanukat hallgatták ki. Ascher Hazan, kaukázusi zsidó, annak a háznak a tulajdonosa, melyben Achi Meir és Stawsky együtt laktak, — elmondja, hogy azon a pénteki napon, amikor dr. Arlosoroffot meggyilkolták, hat és hét óra között szobájukban látta ugy Achi Meirt, mint Stawskyt, akik három másik egyénnel tárgyaltak. (A gyilkosság éjszaka 11 órakor történt.)

Stawsky — ki többszörösen kijelentette, hogy Jeruzsálemben volt péntektől szombat estig — rendkívül izgatott állapotban felpattan helyéről és magából kikelve ordítja a tanu felé:

— Hazug bandita!

Stawsky keresztkérdései alatt Hazan ellentmondásba kerül a két időpont tekintetében, amikor rájött Achi Meir és

Stawsky bűnösségére és amikor a rendőrségre ment közölni észrevételeit. Egyébként kitart előbbi vallomása mellett és tagadja, mintha megvásárolta volna Stawsky revolverét. Stawsky ugyanis azt állította, hogy revolverét 2 fontért eladta Hazannak.

A második magán tanu Eljáhu Tessler. Nem emlékszik arra, hogy Stawsky megsebesítette volna magát az arcán az Arlosoroff-gyilkosság előtti napon és ő ajánlotta volna neki, hogy menjen a legközelebbi gyógyszerárba. Stawsky ugyanis ezzel a vallomással akarta megdönteni a vizsgálat azon adatát, hogy menekülés közben sebesült volna meg egy drótkerítésnél a gyilkosság után.

Zemel rendőr és Fuchs nevű tanuk elmondják, hogy június 16-án este, amikor meggyilkolták Arlosoroffot, abban a vendéglőben vacsoráltak, amelyről Stawsky azt állítja, hogy ott tartózkodott est 8 óra és fél 9 között, de ők nem látták ott a vádlottat ezen időtárból.

Schitrit rendőrszektör a bíróság elé teszi az Arlosoroff testéből eltávolított golyót, ezenkívül Arlosoroff vérfoltokkal telített selyemingét, melyet a gyilkosság napján viselt és kabátját, melynek jobboldalát átfurta a revolvergolyó.

Erre újra behívták Ascher Hazan tanut. Ismét elmondotta, hogy a gyilkosság estjén 5 embert látott Achi Meir szobájában és az ajtónyíláson keresztül Stawskyt is látta.

Joseph Sebak, a jeruzsálemi görög konzulátus tisztviselője elmondja, hogy pénteken és szombaton a konzulátuson járt Stawsky átutazási vízum ügyében és térdnadrágot viselt.

A Hazan házában lakó Ida Assailova elmondta, hogy a gyilkosság estjén Achi Meir az udvar hátsó bejáratán engedte őt be a házába.

Az elnök ezután felfüggesztette a kihallgatást.

Carte de religiunea mozaică

a közoktatásügyi miniszter által aprobált román nyelvű bibliatörténet és hittan könyv kapható a szerzőnél

Edelstein M. David

TIMISOARA, IV. Str. Gen. Foch 46. szám.

Tizenhat kereskedelmi ágból szorították ki eddig a németországi zsidó kereskedőket

„Ezennel kijelentem, hogy tiszta árja származású vagyok...”

Berlin, október 19. A Hitler-kormány a külpolitikai eseményektől függetlenül nagy lendülettel folytatja a zsidóság- és gazdasági életből való kiszorítását. Megirtuk annakidején, hogy az intellektuális foglalkozások után sor fog kerülni ebből a szempontból a kereskedelemre is. Csakugyan: a náci megkezdtek az egyes ágakhoz tartozó kereskedők szervezeti összefogását és természetesen, hogy ebben az új szervezetben a zsidóknak már nincsen helyük. Tipikus példa erre a most alakuló „Borkereskedők szövetsége”, amely a következő körlevelet küldi szét minden borkereskedővel foglalkozó egyének és csoportnak:

„Az agrárpolitikai hivatal felhatalmazott bennünket, hogy minden németországi árja borkereskedőt, akár résztvevőt is eddig valamely szervezetben, akár nem, a németországi kereskedelmi szövetségbe fogjunk össze, megalakítva a német borkereskedelmi szakcsoportot.

A zsidókérdés is nagyban hozzájárult Németországnak a Népszövetségből való kilépéséhez

GENF, október 18. Népszövetségi körökben erősen tartja magát az a felgás, hogy Németországnak a Népszövetségből való kilépése nemcsak a leszerelési konferencián szenvedett kudarcokra vezethető vissza, hanem ehhez a lépéshez lényegesen hozzájárult az is, hogy a német delegáció teljesen izolálva maradt a németországi zsidókérdések, mint kisebbségi problémának a tárgyalásánál. Különösen az fáj a németeknek, hogy Olaszország, a németek legközelebb álló szövetségese sem foglalt hatott állást a német kisebbségi tézis mellett és megszavazta a kisebbségi javaslat második pontját, mely kisebbségi jogokat biztosít a németországi zsidóknak. Az összes államok sajtója kivétel nélkül érthetetlennek minősítette Németország magatartást ebben a kérdésben és egyöntetűen rámutattak arra, hogy az összes eddigi kérésű szerződésekben a zsidók kifejezetten mint etnikai és felekezeti kisebbségek szerepelnek. Ennélfogva mi sem természetesebb annál, mint hogy Németországban, ahol hivatalosan disszimilálták a zsidókat és kirekesztették őket a népközösségből, kisebbségnek ismerjék el őket.

Alapfeltétel az, hogy a tagságok csak azon cégvezetők, vagy cégtulajdonosok érhetik el, akik árja származásúak.”

A körlevél természetesen Heil Hitlerrel végződik. Ezen kívül mellékelve van egy felvételi nyilatkozat-formula amelyet a jelentkezőknek alá kell írniok, amely a következőképpen hangzik:

„Ezennel kijelentem, hogy tiszta árja származású vagyok és üzembemben csak nemzsidó személyzetet foglalkoztatok és fogok alkalmaztatni.”

A német kereskedők szövetsége a most már hírhedtű vált „Deutscher Landhandelsbund” e pillanatban 16 csoportot fog össze, amely a liszt és liszttermékektől egészen a tojásig az összes mezőgazdasági termékeket, valamint a mezőgazdaság által szükségesített árukat közvetíti. A kereskedelem mindezen ágaiban most már nemcsak mint cégtulajdonosok, de mint alkalmazottak sem kereshetik meg többé kenyereket.

Népszövetségi körökben sokat beszélnek arról, hogy már a német kormányhoz közelálló lapok a zsidókérdés genti tárgyalásai alatt fenyegetőztek Németországnak a Népszövetségből való kilépésével, arra az esetre, ha a németországi zsidókat kisebbségnek ismerné el a Népszövetség. A „Berliner Börsenzeitung” például azzal próbálta befolyásolni a külföldi közvéleményt, hogy olyan belső német megoldást helyezett kilátásba a zsidókérdésre, mely még az asszimilációt is lehetővé tenné bizonyos zsidók számára. A „Völkische Beobachter” is több célzást tett arra az utóbbi napokban, hogy az a mód ahogyan a népszövetségi tanács és a bizottságok tárgyalták a zsidókérdést elviselhetetlen Németország számára. Genfi jelentéseit ilyen címe alatt közölte: „A Népszövetség, mint a legmagasabb zsidó törvényesítő”, „A kisebbségek hamis apostolai”, „A képmutatás esucespontja” stb. és amikor pedig összeült a leszerelési konferencia, leszögezte, hogy a népszövetségi zsidóvá, olyan atmoszférát teremtett, hogy ezek után igen rossz kilátások mellett ül össze a konferencia.

Bucuresti Uj Kelet ut. cikkeiben sz. ciókról, am. megnehezíti zebb problé. dese, amely miniszter p. Madgearu-n. kezelt adott. természetese. retein belül. és a kuponol. nyitják. E. gearu már t. cia kormány.

Románia k. két évvel e. egyez.

A román k. téseivel szem. nyilatkozik. mint eddig. E. francia korm. hogy udvaria. man kormány. legalábbis o. amelyeknek e. zéputon lehet. és hitelező ér.

A Ba.

A francia k. genciája sem. nem gazdasági. mennyiben a. Bas, mely mög. telezői tömörül. te a francia k. koncessziókat. tehát:

a francia kor. a külföldi s. értő kérdését. et Paz.

A bank vezet. hogy interveni. nél, hogy a kup. fizetőképességé. biztosítékul a r. tálnia kell a sz. káját, mert a h. leménye után h. Románia valóba. nyiban a román. landó a szakértő.

a legnagyobb. francia bank. nem fogadja. által felajánlo. és a legszigor. riad vissza.

Ami a szakértők. utóbb boesított. vetség pénzügyi. many akkor kijel. kíván végleges. vetség a halaszt. szerint Románián. ladéka van arra, sében véglegesen. ladék azonban es.

a francia korm. ja elérni Mad. tegyen ígéretet. nuárban tör.

Eppen ez a pr. legnagyobb gond. nak. Madgearu ne. retet Franciaorsza. a leghatározottab. hogy a szakértők. mania nemzeti ön. nélkül nem folyta. és Mihalachenek.

„OLLA”
GUM-1

SPORT

A középeurópai Kupa október 21-i budapesti ülésén döntenek a Barátky-ügyben

Cluj-Kolozsvár, október 19. (Az Uj Kelet tud.) Az olasz-magyar Európa kupa mérkőzésel egyidejűleg szombaton összeül Budapesten a Középeurópai Kupa bizottsága is, hogy az aktuális ügyekben döntsön.

A bizottság ülése Romániát különösen képpen érdekli, mert azon az ország sportja szempontjából igen fontos kérdések kerülnek tárgyalásra. Így elsősorban napirenden van Románia, Jugoszlávia és Bulgária azon kérése, hogy a jövőben résztvegyenek a Középeurópai Kupa küzdelmeiben. Tárgyalásra kerül a román-magyar sportkonfliktussal fenyegető Barátky-ügy is, melynek ügyében a cseh szövetség elnöke, Pelikan dr. hozza meg döntőbírói végzését. A Középeurópai Kupa bizottsági ülésén román részről részt vesz Luchide főtitkár is, akinek jelentésétől remélhető, hogy a Barátky ügyben — ha a döntés kedvezőtlen is lenne Romániára nézve — igyekezni fog olyan megoldást találni, amely eljuttatná a két ország közötti Barátky-vita elmerésedését.

A bizottság egyébként foglalkozni fog az olasz-magyar mérkőzés kérdéseivel is. Ismeretesen az olaszok az utolsó percben arra kérték a magyar szövetséget, hogy az október 22-i magyar-olasz Európa-kupa mérkőzést nyilvánítsák barátiságosnak, amihez a magyarok nem járultak hozzá. Ezzel szemben az olaszok, akik elmulasztották a maguk részéről a mérkőzést a FIFA-nak bejelenteni, erre való hivatkozással szabályellenesnek tartják a kupamérkőzés megtartását és nem tárgyalnak a kérdésről. A kérdés az MLSZ-re annál is inkább kényes, mert a mérkőzésre minden előkészületet megtették, sőt elővételben közel huszezer jegyet adtak el, természetesen felemelt árral.

Románia Bulgária válogatott mérkőzés a láthatáron

Cluj-Kolozsvár, október 19. (Az Uj Kelet tud.) Néhány héttel ezelőtt a bolgár szövetség megkeresésére tárgyalások indultak meg egy Bukarestben lejátszandó román-bolgár futballmérkőzés rendezésére. Román részről a tervet elfogadták, azonban azzal a kikötéssel, hogy a bolgárok ellenfele csak egy B. garnitúra lehet, mert a bolgárok által kért napon Románia válogatottja Bernben játszik világ bajnoki selejtezőt.

A napokban érkezett meg a bolgár szövetség válasza, melyben hozzájárulnak Románia feltételéhez és így a mérkőzést minden valószínűség szerint október 29-én Bukarestben meg is rendezik.

A szövetségi kapitány a bolgárok elleni B. garnitúrát az alábbiakban állította össze:

Radulescu Unirea Tricolor, Sucitulescu Unirea Tricolor—Sfera Universitatea, Barbulescu Venus—Cuedan CFR—David U. Carte Ripensia—Ploesteanu U—A. Popescu Unirea Tricolor—P. Valvoe Venus—Mercea Gloria CFR.

Sporthírek

Luxemburg. Dél-Hollandia válogatott futbalcsapata tegnap 6:3-ra győzött Luxemburg ellen.

A Haggibbor box, torna és kondíció tréning tanfolyamát Gyémánt tréner kiváló irányítása mellett megkezdte. Havi díj 25 lej. Jelentkezni lehet kedd és csütörtök este 8-tól és vasárnap délelőtt 10-től a Haggibbor Kossuth Lajos u. 10. alatti klubhelyiségében.

Felozslatták a hamburgi Haggibbor. Berlinből jelentik: A nép és állam védelemről kiadott birodalmi elnöki rendelet alapján Hamburg szabad városában 58 sportegyesületet, közöttük az eu-

rópai hírnévnek örvendő Haggibbor is hatóságai uton felozslatták.

Carnero contra Paolino. Rómából jelentik: Carnera boxoló világ bajnok Udine közelében készül a Paolino elleni

KÖZGAZDASÁG

Mi lesz azzal a 900 pénzintézettel, amely nem tudja betétjeit fizetni?

Az új banktörvénytervezet, melyet az őszi ülészakra terjesztenek elő, nem oldja meg tökéletesen a hitelélet reorganizációját

Bucuresti-Bukarest, október 19. A parlament őszi ülészakán betervezték az új banktörvénytervezetet, amelyről annak idején részletesen beszámolt az Uj Kelet. Az új törvénytervezet nem szenvedett különösebb változást és a kísérő indoklás is ugyanaz, amit eredetileg készített az igazságügyi miniszter. Közgazdasági körökben pesszimizmussal tekintenek az új törvénytervezet elé, mert az indokoknak egyes pontjai nem fedik teljesen a gazdasági közvélemény nézetét. Az igazságügyi miniszter a hitelélet helyreállításának szükségességét hangoztatja s ezt nem lehet teljes egészében feltalálni az új törvénytervezetben. Az ország gazdasági közvéleménye olyan pénzügyi törvényalkotásokat követel, amelyek a gazdasági válság, a konverziós törvény és a moratóriumos rendelkezések miatt leromlott hitelszervek reorganizációját elősegítik. Ezzel szemben az igazságügyi miniszter törvénytervezete ma is olyan formában igyekszik a bank törvényt kodifikálni, mintha ma is konjunktúrában élő bankhálózatunk lenne.

Az új banktörvénytervezet nem vesz tudomást arról, hogy ma már nyolctíz intakt bankja van mindössze az országnak és 25—30 olyan pénzintézet, melyek aktivitételéhez nem elég a banktörvény, hanem jelentős tőke is szükséges. Nem számol az igazságügyi miniszter azzal a 900 pénzintézettel sem, amely két év óta nem fizeti a betéteket. Ezeket az egészséges hitelorganizmus helyreállítása érdekében egyszerűen fel kellene számoltatni.

Nem intézkedik a törvénytervezet az eltekintésről, amely a hitelszervek egészségesebbé tételére érdekében szükséges lenne. Ezzel szemben nagy súlyt helyez a mérlegvalóság helyreállítására, de

Milyen külföldi cégek keresnek kereskedelmi összeköttetéseket Romániával

A cluj Kereskedelmi és Iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy külföldről kik óhajtanak Romániával kereskedelmi összeköttetéseket kötni:

Reich & Chary, bizomány és képviselő, Import-Export, Tel-Aviv, Road 21. Tel-Aviv, olyan romániai cégekkel keres összeköttetést, kik hajlandó bármilyen érzékeny cikkeket exportálni Palesztinába. (susceptibile).

G. I. Nuovo Vi a Bozzi 47. Bari, Romániából finomított, vagy felig finomított szeszt akar vásárolni.

Noel Stambolite, Alep (Sírja), összeköttetést keres olyan romániai kereskedőkkel, kik Sírjába exportálnak. Referenciát ad Banque Francisc de Syrie Alep és a Banca din Roma Alep.

mérkőzésre. A napokban az olasz oriasboxoló Udineben meg fog jelenni a Sharkey—Carnera film bemutatóján s néhány szót fog intézni a bemutató közönségéhez.

A svéd futballválogatott Londonban. Londonból jelentik: A svéd válogatott futbalcsapat november 8-án Londonban a Rotterdam Hotspurs, 13-án pedig a Fulham ellen fog játszani.

TURISZTIKA

A Haggibbor Turisztikai szakosztály kedvező idő esetén október 22-én reggel 8 órai indulással gyalogkirándulást rendez Kolozsvár környékére. Vendégeket szívesen látnak.

egy érdekes cikk elhelyezésére „Fagioli saltanti Messicani”.

Ing. Weiss Akos, Rudolftér 1. Budapest, Romániában képviselőt keres egy új chompon eladására.

Nicolavito Grimaldi fu Antoniu, Piazza Mercantile 2—79, Bari, összeköttetést keres olyan fatermelőkkel, vagy exportőrökkel, kik falemezt és furnirt szállítanak.

Antonio Pastore, Via Gironda 2, Bari, amerikai szőlővásárlókat keres.

Josef Vilasera, Carpe 33, Barcelona, technikai irodával vagy textil gyárral keres összeköttetést egy pamutfőző tálalmány átadására.

Ditta A. & N. Fratelli Longo, Via Beatillo 17, Bari, Romániában bab és kukorica képviselőt átvénne.

Dott. Giovanni Albenza, Bari Romániában petrolifer céggel keres összeköttetést, Bari-Brindizi körleiben való automobill olaj és benzint elosztása céljából.

Brevetti Oreste Pezzoni, Via Galeno 6, Milano, Romániában képviselőt keres a Pendoli agitatori doaria scaeciama. seche cikkek elhelyezésére.

Gulizano Sebastiano, Via Galatea 51, Acì Reale (Catania) összeköttetést keres épületfa, donga és termény exportőrökkel.

A. M. Palmerini, Via Crisanzo 135, Bari, összeköttetést keres fa és petrolifer exportőrökkel.

Teodor Briccos, Corso Sonnino 70, Bari átvénne épületfa de különösen donga képviselőt.

Pascuala Martinez Fabrica Mecanica de Toneleria Das Hermanes (Sevilla) tölgy dongát akar kivinni sörös és boros hordók gyártására.

Colores Y. Anexos S. A. Calle Industria 338, Barcelona összeköttetést keres romániai festék anyag exportőrökkel.

Fabrique de Soie artificielle Tubize (Belgia) nagy mennyiségű acentot importálna Romániából.

Rafineria de petrol R. A. D. I. A. N. Instalation petrolifera 15 Anvers kivíne olyan minőségű nyerspetrolomot, mely desztillálásnál ad 70—80% benzint és lámpánt 3000. A tisztító üzemi teljesítő képessége 25.000 tonna.

Tonnellerie Moderne 161—173, Avenue Lackerx Deunre-Anvers hordó dongát akar kivinni.

Julien Le Ray, Place de la Patrie Bruxelles, átvénne romániai exportáló cégek képviselőt.

J. P. Tobes Luxembourg, rue Godchaux 14, 2—3000 tonna petróleum bitumint importálna.

H. Van Bel St. Nicolas.Waes (Belgia) 42, Stabestraat, falemezt és triplexet importálna.

B. & J. Vermeulen Frères, 40, rue Rolwagen Liere (Belgia) nyers anyagot importálna seprű készítés részére.

Kérjük az érdekelteket szíveskedjenek közvetlen a felsorolt cégekhez fordulni bővebb felvilágosítástért, mert több adat Kamaránknak sem áll rendelkezésre.

Csak a döntőbírósi perek befejezése után szűnik meg a cukorkartell központi irodája. A cukorkartell tagjainak egymással létesített megállapodása értelmében a cukorkartell központi irodája szeptember 30-án megszűnik. A körülmények azonban némi változást okoztak ebben a megállapításban. Ezek szerint a kartell központi irodája csak akkor fog véglegesen megszűnni, ha befejezést nyertek azok a döntőbírósi perek, melyeket a kartell indított azok ellen a kartell tagok ellen, akik kötelezettségüknek nem tettek eleget.

Kulturember könyvtárából nem hiányozhat

Horrabin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya, mely a napokban hagyta el a sajtót.

Ára 25.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes bekielése mellett.

Szándékos embert mondta ki b

Oradea-Nagyvárad, Uj Kelet tud.) Maritáret a nagyváradi lay—Filip tanácsa a dolt Banca József ellen — mint az Uj — azt a vádat emel ügyesség, hogy ez é kolta a város külvárosigodadon Jámbor Banosa, aki a tárgya, hogy nem is ismeren, mint a tanuvallo régi haragos volt J gyizben megleste a állapotban levő Jámora kérte, hogy veszeví emberhez, készsége. A teljesen kihalt k é aztán összeszólaztett vele Banosa.

Bestiál

Ustfol

Cluj-Kolozsvár, Kelet tud.) Az éjszaken rablójalkosság 9-es számú tanyán hány férfi megzörgött. A tanya lakói Nies és menyé ekkor márt a zörgetésre felébredte, a késői lá akarnak. Az ajtó előztt mondták, hogy menekülnek, nyisson megtagadta kérésüket ajtónak és erőszak konyhában alvó öre föbe verték, majd öket. A nagy hármán széd szobában alvó ablakon és sikoltozva felé szaladt. Alig lépést, amikor két f

Tizen büntetésre való felfüggetlés váradi

Bizonyos idő alatt elérhet egy távolabbi helyet — de

néhány óra alatt sok ezer kilométerre fekvő helyekkel beszélhet

BUKAREST — BÉCS — AMSTERDAM — LONDON — BERLIN — hat város, egymástól sok ezer kilométerre. Még a leggyorsabb vonattal is egy hétnél hosszabb ideig tartana az utazás.

De a kereskedőnek sokszor szüksége van arra, hogy mindegyik helyen még ugyanazon nap legyen. Lehet, hogy rendelést kell adnia Bécsben, vasikkal találkoznia kell Londonban, a kávéüzem ügyek elintézéséért, Berlinben, exportüzletet kell tárgyalnia, esetleg Manchesterben is. Ami

lehetetlennek látszik, ma a legkönnyebb! Mindegyik várossal beszélhet, kényelmesen íróasztala előtt ülve — hála a nemzetközi telefonszolgáltatásnak.

Tény, hogy üzleteit mindezen városokban három óránál rövidebb idő alatt bonyolíthatja le

A KOLTSÉGEK?

Ha Bukarestből három percig beszél:
BÉCSSEL ..... Lei 330
AMSTERDAM ..... " 510
LONDON ..... " 750
BERLIN ..... " 435
Összesen Lei 2025

Ne telese el, hogy 21 óra után 40%-os kedvezményt élvez.

Ebben a könyvecskében minden felvilágosítást megkaphatsz a nemzetközi telefonszolgáltatás vonatkozásában. Kérésre ingyen küldjük meg.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMĂNĂ DE TELEFOANE

Bestiális rablógyilkosság történt egy felekiuti tanyán

Üstfoltozó cigányok követték el a támadást

Cluj-Kolozsvár, október 19. (Az Uj Kelet tud.) Az éjszaka folyamán egy tanyán rablógyilkosság történt a felekiuti 4-es számú tanyán. Fél tízenegykor néhány férfi megzörgette a tanya ablakát. A tanya lakói Nicoara Pával, felesége és menyé ekkor már nyugovóra tértek. A zörgetésre felébredt Nicoara és megkérdezte, a késői látogatókat, hogy mit akarnak. Az ajtó előtt álló egyének erre azt mondták, hogy a csendőrség elöl menekülnek, nyisson ajtót nekik. Nicoara megtagadta kérésüket, mire nekiestek az ajtónak és erőszakkal kinyitották. A konyhában alvó öreg házaspárt agyba-főbe verték, majd fojtogatni kezdték őket. A nagy lármára felébredt a szomszéd szobában alvó menyék, kiugrott az ablakon és sikoltozva a szomszéd tanya felé szaladt. Alig ment azonban néhány lépést, amikor két férfi megtámadta és

egy vasdoronggal úgy fejbe ütötték, hogy összeesett. A rablók ezután felforgatták az egész házat, de nem akadtak a vélt pénz nyomára. Mindössze egy bődön turót és ruhaneműt vittek el. A távoleső szomszédok a kiáltásokra a helyszíre siettek, de ekkor már a rablóknak hűlt helyük volt. Az udvarban figyelmesek lettek a fiatalasszony nyöszörgésére, akit vérborítva találtak. Azonnal beszállították a Vörös Kereszt kórházba, ahol nem sokára kiszenvedett.

Ma délelőtt rendőrségi emberekből álló bizottság szállott ki a helyszínre Draghiciu rendőrigazgató vezetésével, az ügyészség részéről pedig Ciugudeanu ügyész jelent meg. A nyomozás erősen folyik a bestiális rablógyilkosság kézrekerítésére. A délutáni nyomozás eredménye szerint a rablógyilkosságot üstfoltozó cigányok követték el.

És hiába próbálkozik nála az újságíró, hogy magyarázó kijelentésekre bírja, csak hallgat.

Érdekes, hogy a törvényszék elutasította a védők azon kérését, hogy vizsgálta meg a törvényszék a vádlott elmebeli állapotát.

Kihirdetik az ítéletet

A tárgyalás során egy egész sereg tanu vonult fel, akik azt hangoztatták, hogy Bancsa régi haragosa Jámor Imréné és ha nem is előre megfontolt szándékkal elkövetett, de szándékos emberölés ténye áll fenn.

Tegnap fejeződött be a bizonyítási eljárás és ma hirdetett ítéletet a törvény.

szék. A törvényszék beigazolta látta a szándékos emberölés, hullagyalázás és rablás büntetést, mely miatt

tízéves és hat hónapi börtönbüntetésre, valamint politikai jogainak 10 évre való felfüggesztésére ítélte Bancsa Józsefet.

A büntetésből négyhavi vizsgálati fogáságot beszámított a törvényszék.

Az ítélet elhangzása nem váltott ki különösebb hatást a vádlottból. Egy kicsit mintha magába roskadt volna, de amikor a fegyőr visszakísérte a fogházba, már a régi Bancsára változott, aki nem is ismerte Jámor Imrét.

Kubában új erőre kapott a kommunista mozgalom

London, október 19. Kubában új erőre kapott a kommunista mozgalom. Több nagyüzemet a baloldali szélsőségesek megszállva tartanak. Egyik cukorgyárban elbarrikádozták magukat s tüzelnek a karhatalomra. Egyik amerikai tulaj-

donban levő nagyáruház ellen öt pontján egyszerre követtek el bombamerényletet. Nagy anyagi kár mellett hat életveszélyes sebesültje van a robbanásoknak.

Összeült a nemzeti parasztpárti elnöki tanácsa

Sorozatos ülések lesznek, ugyanakkor minisztertanácsokat is tart a kormány

Bucuresti-Bukarest, október 19. (Az Uj Kelet tud.) Ma este ül össze a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsának ülése, amelyen Vaida, Mihalache, Popoviciu, Costachescu, Nitescu, Mirto, Savanu és Halippa vesznek részt. A hivatalos kommunikáció szerint az ülést azért hívták össze hogy azon a párt törvényhozási tevékenységét megbeszéljék. Vaida beszédet mond a gyűlésen, amelyen ismerteti Madgearu tárgyalásainak eddigi eredményeit. Madgearu ma tárgyal Bennet francia pénzügyminiszterrel és Daladier miniszterelnökkel. Minden remény meg van arra, hogy egy tranzakciós megoldást találjanak a szakértők kérdésében.

Ami a törvényhozási programot illeti, módot keresnek arra, hogy a pártvezérek olyképpen határozzák meg a programot, mely a többségi táborban egységet és békét biztosítson. Ezért a párt, tovább ülést fog tartani, amelyekkel egyidőben minisztertanácsot is tart. A minisztertanács azonnal foglalkozni fog a pártiroda döntéseivel. Elsősorban a párt belső ügyeinek rendezésével fog foglalkozni a pártiroda.

Míg a nemzeti parasztpárt a törvényhozási kormányzásra készül, a liberálisok nagy előkészületeket tesznek ellenzéki akcióik megindítására. A párt egész sereg megyei kongresszust tervez, nagy tüntetést készít elő a fővárosban. Parlamentj csoportja pedig ugyanakkor képviselőházi ütközetekre készül fel.

Az UJ KELET olcsó könyvei

- Smedley: Magányos asszony 147 Lei
- Patenotre: Pénz 87 Lei
- Juhász: Hősök, tudósok, emberek 147 Lei
- Molnár Ferenc: Harmonia 54 Lei
- Sigríd Undset: Koszoru 144 Lei
- Schalom Asch: Moszkva 168 Lei
- Schalom Asch: Pétervár 168 Lei
- Marai: Csutora 117 Lei
- Galsworthy: Vagyon urai 70 Lei
- Galsworthy: Bíró előtt 75 Lei
- Karinthy: Hasműtét 72 Lei
- Babits Mihály: Gólyakaliva (kötve) 57 Lei
- Juhász: Japán 36 Lei
- Juhász: Olaszország 36 Lei
- Pap: Megszabadították a haláltól 87 Lei
- Adanov: Thermidor 9. 90 Lei
- Aldanov: Összeseküvés 90 Lei

Tízennégy és félévi börtönbüntetésre, politikai jogainak 10 évre való felfüggesztésre ítélte a nagyváradi törvényszék a görögoldali gyilkost

Szándékos emberölés, rablás és hullagyalázás büntetésében mondta ki bűnösnek a törvényszék Bancsa Józsefet

Oradea-Nagyvárad, október 19. (Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt hirdetett ítéletet a nagyváradi törvényszék Kálaiy-Filip tanácsa a gyilkossággal vádolt Bancsa József ügyében. Bancsa ellen — mint az Uj Kelet is megírta — azt a vádat emelte a nagyváradi ügyészség, hogy ez év elején meggyilkolta a város külvárosában levő Görögoldalon Jámor Imre munkást. Bancsa, aki a tárgyaláson azt vallotta, hogy nem is ismerte áldozatát, azonban, mint a tanuvalomásokból kitűnik, régi haragosa volt Jámor Imrénének. Gyizben megleste a kissé becsipett állapotban levő Jámort és amikor ez arra kérte, hogy vezesse el egy Kendi nevű emberhez, készséggel vállalkozott rá. A teljesen kihalt külvárosi lucernás alá aztán összeszólkóztak és ekkor meggyilkozták Jámort.

A gyilkosság elkövetése a tárgyalás folyamán beigazolódott, csupán arra bontul homály, hogy miért, milyen momentumok vezették a vádlottat ahhoz, hogy a holttestet megcsönkítsa és zsebeinek tartalmát kiürítse. Amikor a tárgyaló elnök ezeket a kérdéseket nyíltan neki-szegezte Bancsának, ez konokul hallgatott. Bancsa végig cinikusan viselkedett a tárgyaláson.

Még akkor sem érzékenyült el, amikor a gyilkos kést mutatja neki a törvényszék elnöke. Egyetlen egyszer keveredett ellentmondásba, de akkor is kijavította kiskiklását.

Az Uj Kelet munkatársa az ítélet kihirdetése előtt megkérdezte a vádlottat: tudja-e hogy el fogják ítélni?

— Tudom — válaszolta minden küllő-nősebb megindultság nélkül. Megölttem Jámor Imrét és most bünhődni akarok.

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY
12-ik közlemény

Végre Ralin nyugodtan ehet levelet és megadott neki, hogy részt vegyen az előkelő és zártkörű társaság beszélgetésében, illetve hallgathatta azt a nagyszabású politikai eszmecsere, mely Ausztria jövő sorsának akart utat szabni. Annnyit rövidesen megállapított, hogy az asztalnál kizárólag a jobboldal nyert képviseletet, de ez aztán minden árnyalatban. Az egyik „volt” tiszt, nem a völegény, a legszélőbb eszmék híve volt. Ausztria csak egy jól megszervezett katonai összeesküvés s azután a diktatúra mentheti meg a vörösköztől. A „volt” bankkezelő a zsidó tőkét akarta kiszorítani, illetve elkönfiskálni, hogy nagy remélő és fogyasztó-szövetkezetekkel vágja el a zsidó kereskedelem lehetőségeit. Ausztria árja népét kiszívják és kizsákmányolják a szemíták. A két „volt” minisztériumbeli ur egyhangulag azt javasolta, hogy Magyarországgal kellene a régi kapcsolatokat újra felvenni. Bécs volna a birodalmi központ s valamelyik Habsburg főherceg lenne újra császárkirály. Az biztosan visszahívna a régi kipróbált hivatalnokokat s minden a régi, jól bevált rendszer szerint menne tovább. A völegény, egy szőke, rövidre nyírt bajszu, kékszemű uriember, volt a mérsékelt ellenzék. Ő semmi mást, csak nyugalmat akart az országban. S ezt egy erős Heimwehr-szervezet biztosíthatja, hogy a szocialisták ne mocanhananak. Bécsét a vidék tartsa féken, ő, aki autókikkel foglalkozik, a nyugalmat tartja legfontosabbnak. Akkor lehet dolgozni két kézzel is. Mindegy, hogy a vevő zsidó vagy árja, sőt azt tapasztalta, hogy a zsidók igen jó vevők. Ellenben a munkásságot kellene hogy fékentartsák, csend és rend legyen és ne riasszák el az idegenforgalmat. Reméli, hogy a professor ur is meggyőződött a bécsiek nagy előzékenységéről, de, sajnos, a lakosság nem minden rétege tartja szem előtt az idegenek és az ország érdekeit.

S most Ralinnal tereledött a figyelem. Szinte ostromszerűen szakadtak rá a kérdések, alig győzött válaszolni. Meddig marad Bécsben, honnan jött, hova megy, mi a programja, itt mit látott eddig? Renn papa boldogan trónolt székén. Ez a siker neki köszönhető. Hátha állandó vendégük marad, míg Bécsben lesz. Gertie és Hilda versenyeztek a kiszolgálásban. Még a völegény is háttérbe szorult, de türe nyilván jól felgöngyölt családi érdekekből.

Ralin tényleg jól ebédel. Nem bánta, hogy a vendégek magánossága helyett másokkal ült egy asztalnál s beszélhetett velük. Már elég volt az egyedüllétből. Most igen társias hangulatba jutott. Beszélte ő is, a feketénél már a két leány is az asztalnál ült. Hilda cigarettázott, Gertie völegénye kezét fogta, a hosszú menyasszonyság szenvedélytelen, érzést alig mutató passzívításával. A többiek azután sorban el is távoztak. Renn papa most nem sürgette a látványokat s elűnt valamire a konyha felé. A két férfi egyedül maradt a két leánnyal.

Hilda kérdésekkel ostromolta Ralint: ugye, minden délelőn hozzánk s mivel tölti az idejét, mit csinált tegnap, mire készül holnap? Gertie valami komoly dologról beszélhetett völegényével, mert igen keservesen és kilátástalanul sóhajtoztak is közben.

Ralin csak akkor vett rólok tudomást, mikor elhallgattak s figyelte őket a beálló csendben. Hilda részvevően intett feléjük:

— Nézze szegényeket, ez nap-nap után így megy, siralom látni őket.

Ralin érdeklődve s tréfás igyekezettel szólt oda:

— Mit busulnak olyan nagyon?

Gertie elpirult, Schmiedt, a völegény, lemondóan felelt:

— Hosszu história. Évek óta várunk valamire, ami csak nem jön. Keserves dolog, hogy az éa koromban még nem tudok családot alapítani. Ma már nincs is mit restelkednem ezen. Ezren és ezren vannak így.

Ralin kérdésre bátorodott.

— Azt hittem, önnek fix állása van. Hiszen autósaknám dolgozik.

— Igen, de csak mint jutalékos ügy-

nök s most még ezt a helyet is féltetem kell. A céget, melynek akvirálok — nagy bizományi lerakot — a mostani főnök átadta, vissza akar vonulni s kérdés, hogy az utód, akivel most tárgyal, megtartja-e?

— Ismeri ön teljesen a szakmát? Ugy értem, például ön is tudna önállóan vezetni ilyen üzletet?

Schmiedt önértékesen válaszolt:

— Hiszen a legtöbb üzletét én szereztem a cégnek. Az öreg ki sem mozdult már, két segédemmel meg egy szolgálóval látta el az uccai forgalmat, a többi az én dolgom volt, az üzletfelek rendszeres látogatása. Az elszámolásokról is én segítettem.

Ralin egészen felindult magában; itt az ideje a gondviselészertü beavatkozásnak. De nem szeretie a szinpadí hatáskorát és érzékeny jeleneteket. Csak ennyit mondott:

— Szeretnék önrel részletesebben beszélni erről az ügyről. Volna most ideje? Schmiedt udvariasan tért ki:

— Kérem, én igen szívesen beszélek önrel, de nem tudom, ne haragudjék érte, milyen formában szólhatna ehhez a kérdéshez?

— És kissé gúnyos bizalmatlansággal folytatta:

— Volt már önnek autója valaha?

Ralin nevetett.

— Még nem, de holnap talán már lesz.

Bár semmi kedvem sincs, hogy autótulajdonos legyek.

— Az autónál nem a kedv, hanem a pénz fontos, professor ur. Különbem mi nem autókát, csak alkatrészeket és olajokat tartunk. En azonban közvetíték autókát is. De ez egy más cég részéről nyert megbízásom.

Gertie türelmetlenül állt fel, mintha jelezni: mi értelme van ennek az egész beszélgetésnek?

Hilda egyre csak Ralint nézte.

— Mégis, igen lekötölezne, ha most elkísérne, Schmiedt ur — szólt Ralin.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Egy csók és más semmi. Teljesen zsúfolt nézőtér tapsolta végig a megnyitó előadásom színrekerült Egy csók és más semmi című operett minden felvonását. A nagy siker után egész biztos, hogy az idei szezon állandó műsor darabja lesz az Egy csók és más semmi a színháznak. Erényi Bóskét a darab női főszereplőjét valóságos orkányszerű tapsal fogadta a közönség, de a többi szereplőket is szeretettel látta viszont és nagyszerű tökéletes művészetükért sok és bő elismerésben volt részük és számtalanszor szólították őket a függöny elé a felvonásvégeken. Az egy csók és más semmi pénteken, szombaton, vasárnap délután és vasárnap este kerül színre mindenkor az új olcsó rendes helyekkel.

Naplemente előtt. Az idei évad második újdonsága Gerhart Hauptmann Naplemente előtt című remekműve lesz, amelyre különös gondot és nagy művészi ambícióval készült a társulat dr. Kádár Imre rendező vezetésével. A főszerepeket Erényi Böske, Kerekes Ilona, Miklóssy, Beness Ilona, Bárdy Teréz, Tóth Elek, Mészáros Béla, Forgács, Tompa Béla, Tompa Sándor, Rajnay Sándor játsszák. A Naplemente előtt premierje hétfőn este lesz, de kedden és szerdán este is a Naplemente előtt fog színrekerülni. Erre az előadásra a jegyeket már vasárnaptól lehet megváltani a színház pénztáránál.

Timosa új szereposztással, eredeti zenével. Gellért Lajos nagyszerű darabja Forgács Sándor teljesen új rendezésében eredeti zenével, táncokkal és egészen új énekszámokkal szombaton délután mérsékelt helyekkel kerül színre. Az előadás pontosan 4 órakor kezdődik.

Az autováásárlásom nem időszerű. Azt sem tudom, meddig maradok Bécsben, csak gondot okozna. De az ön ügyéhez esetleg volna egy-két szavam.

Gertie előtt szélhámoskodás gyanuja villant meg. Mit akar ez az idegen? Pénze nincs, hogy autót vásároljon, mibe akarja belevinni a völegényét? Nehogy valami bajt csináljon még.

Hilda is veszni érezte gyorsan kivirágzott rokonzenyét. Szinte egyet gondolt nővérel. Szélhámoskodás kezdődik itt. Ralin felállt és Schmiedt felé tartott.

— Nos, jön velem? Még mielőtt az válaszolhatott volna, Gertie szólt közbe:

— Bocssáson meg professor ur, látom, távozni készül. Számíthatunk-e holnap is ebédre vagy pedig kívánja, hogy elkészítem számláját?

S hogy a helyzetet enyhítse, mosolygva tette hozzá:

— Itt én vagyok a főpincér.

Várta, hogyan viselkedik most az idegen.

Ralin is kedves volt.

— Hogy holnap s azután idejövök-e, az teljesen maguktól függ, szívesen látnak-e vagy sem? De számlával ne fáradjon. A tanácsos urnak is tartozom ma délelőttől. Kérem, fogadja ezt el tőlem — s száz schillinget nyújtott át a meglepett leánynak — ha már nem futja, tessék csak újra szólni.

Gertie is, Hildais valahogy nyugodtabbak lettek. Egészen még sem ütötték fel őket. Száz schilling. ez már valami. Nem szokták meg, hogy a vendégek előre fizetnek. A bizalom helyreállt.

Schmiedt is határozott. Vigyáz majd magára. Őt ugyan nem viszik lépre. De tudja meg, mit is akarnak tőle, ha már autováásár nem is lesz.

Elköszöntek, üdvözölték az öregeket s Gertie is, de Hilda még inkább, jó erős kézfogással bucsúzott Ralintól. Gertie völegényétől egy csókot kapott homlokára. szelid, öreg-férjes, házias csókot, nem kellett, hogy belépíreljon.

A két férfi szótlanul ment le a lépcsőn. Az uccán Ralin odafordult Schmiedtnek.

— Mondja meg egészen őszintén, férfiasan: szereti Gertie kisasszonyt? Le tudna róla mondani?

Schmiedt meg majd feldöntötte ez a kérdés. De nyugodtan válaszolt:

— Ha Gertie nem tartott volna ki melletttem, már régen itt hagytam volna Bécset. Valahol, talán Délamerikában dolgoznék ültetvényen. Gertiet szeretem, de még sokkal inkább sajnálom. Nem mutatja, de nagyon szenved szegény.

(Folytatjuk.)

regénye nyomán. Játssza: Marlene Dietrich, rendezte: Mamoulian.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Kísértetek vonata. 100 százalékos ro. manul beszélő film, főszerepekben: Toni Bulandra, G. Storin, Dida Solomon Calimachi, etc.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, október 20.

Bukarest. 19.40: Verdi: Traviata. — Utána vendéglői zene.

Budapest. 6.45: Torna. 2: Gigililemezek. 7.30: Operaházi előadás. Paraszibeesült és Bajazzók Németh Máriaival a címszerepben. Majd cigányzene. — Utána jazz.

Bécs. 19: Szimfónikusok. Berlin. 20.05: Táncelemezek. Breslau. 20.10: Táncestély. Milánó. 17: Cselló, szoprán és mezzo. szoprán.

Varsó. 20.15: Filharmonikus hangv. Prága. 19.30: Novák opera.

Szombat, október 21.

Bukarest. 20: Orosz dalok. — 20.20: Énekar.

Budapest. 6.45: Torna. 1.30: Cigányzene. 7.10: Munkásdalárda. 8.10: Operettrel. 9.50: Cigányzene. Utána gramofon.

Bécs. 20.35: Diákokról szóló zeneművek és dalok.

Breslau. 21.10: Északi zeneest.

Lipsc. 20: Hires operettek.

Varsó. 21.10: Chopin művei.

Milánó. 21: Verdi: Aida; a c. operája.

Róma. 20.45: Gramofon.

Prága. 20.55: Fuvószene.

Belgrád. 21: Rossini: Szevillai bor.

bély c. operája.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Alkérőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hebräisch Deutsch, Rumänisch source alle Mittelschulfächer unterrichtet Bukowinaer Student. Unter „Bukowinaer“ an die Administration.

Tűzifa megrendelési irodánkat megnyitottuk Cal, Victoriei 7. alatt. I. búkkasábla öle 750—800. Calcit. Telefon: 11-06.

Diáklány vagy fiatalember teljes el látást kaphat külön bejárati parkettes szobával uri zsidó családnál. Cim a kiadóban.

Elsőrendű eladó, a férfi konfekciószakmából, ki kirakatrendezéshez ért és magyar, német, román nyelveket beszél, néptlen, alkalmazást talál. Fényképes ajánlat Fuchs Alex, Confectio céghez Timisoara, IV. Piata Scudier 5. sz. küldendő.

Kiadó két szoba konyha, speiz, Árpád ut 55. Értekezni 3—5-ig.

Kertes házban kicsi butorozott szoba vízvezetékekkel tisztviselő vagy kereskedőnek 700 lejért kiadó. Király 45.

Keresek utitársnót Palesztinába kor nem határoz, két személyre költség megkivántatik. Teljes című levelekre válaszolok. „Költség” jellege alatt a kiadóhivatal ba.

Piyamát, inget méret után legolcsóbban „Woja” fehérenmű üzemben kaphat Reg. Ferd. 65.

Tisztviselő, vagy egyetemi hallgató nő lakást, ellátással, fürdőhasználattal mérsékelt áron kaphat özv. Jámborná Erzsébet u. 8.

HIRI

Felmentettek egy magánokirathamisítás bűlt első szekciója ma tálvi Mór tordai ügyvéd okirathamisításért ker padjára. A tordai törvén en felmentette a vád aló bevezett és másodfokon nyet a kolozsvári tábla. alvi kiegészített a károsul za is vonták a feljelenté vári tábla helybenhagyta nyszék felmentő ítélete

Lázító beszéd, vagy nyitó? A tél folyamán áncsestélyt rendeztek a emi hallgatók. Az estél Morariu Ghisan diákbe tartott. A mulatság je másnap jegyzőkönyvet k estélyről, melyben elődi sor előtt beszélő diák iz szédet intézett a hallgatók az urakat. A törvényszék jója mára tüzte ki az új melyen megjelent a új kollegájának kíséretében, hogy szó sem esett igazt diák bizonyításképpen elő kézirátat és fel akarta ol előtt. Pastia elnök azonban itt is gyűlésezni akarnak bizonyítás végett elnapolt

Szellemi hacharab szivában. Frankfurtból frankfurti jesiva kurátor k Hoffmann főbbi e elhatározta, hogy a jesiva iktatja a növendékek Pal való szellemi előkészíté um hivatalos kommuniké ja, hogy az utóbbi időbe vendék iratkozott be a megfelelő szellemi hacharab szivában szándékoznak ott mint chalucoq akarna ni. Ennek következtében a tória elhatározza, hogy nagy súlyt fog helyezni nyelvoktatásra és fokoza ben fogják tanítani a szer lucok már a jesivában ko fognak élni és nemcsak sz társadalmi hacharabban i szesülni. A jesiva továbbá állít fel az ujhéber nyelv Palesztina-ismeretek szán

A zsidó iparosok első estélye nagyszámu és elők előtt zajlott le folyó hó 17. vőházban. A műsor keretét táncával, Bárony Imre Kőrösi Linczi és Vass Olga táncduettjükkel arattak me kert. A műsor után tánc mely a késő hajnali órákig sikerült estély jelentős ösz az aggmeház javára.

Olaszország egyelőre buzáját használja fel. Róm Olaszország egyelőre saját záját használja fel s csak en után bonyolítja le a külföldi buzavásárlási kötelezettséget

Sziámban felülkerekedt csapatok. Londonból jelent felülkerekedtek a kormány teljes tempóban üzik vissza rokat Bangkok környékérő A forradalmárkézen volt de lőterek felszabadultak. Szia részről újlag biztosítottá alattvalókat, hogy élet- és ságuk veszélyeztetve nincs

A berlini zsidó hitkö dese. Berlinből jelentik: M thal, a berlini hitközség el latkozatot adott a „Central tung”-nak a hitközség fila kenységéről. Elmondotta, gok házában mintegy 1000 gondoz a hitközség, ezen több mint háromezer jelentk ről még nem történt megfledás. Az aggokházában hely liaikat nem tudnak már el szont a bennlakók átlagos é Az öregek gondozása egy problémát jelent a hitközsé öregedése folytán. A berlin egy harmda ötven éven fel kor súlyosan esőkent a hitk segítőképessége. Az adóhoz zeszto mértékben esőkennek telenek leszünk — mondott thal — a külföldi zsidóság öregeink ellátása érdekében.

HIREK

Felmentettek egy tordai ügyvédet a magánokirathamisítás vádjától. A tábla első székfoglalása ma tárgyalta dr. Várfalvi Mór tordai ügyvéd ügyét, aki magánokirathamisításért került a vádlottak padjára. A tordai törvényszék annakidején felmentette a vád alól, az ügyész felbevezette és másodfokon ma tárgyalta az ügyet a kolozsvári tábla. Időközben Várfalvi kiegyezett a károsultakkal akik vissza is vonták a feljelentést. Így a kolozsvári tábla helybenhagyta a tordai törvényszék felmentő ítéletét.

Lázító beszéd, vagy műsorelőtti megnyitó? A tél folyamán Szamosfalván táncestélyt rendeztek a kolozsvári egyetemi hallgatók. Az estély műsora előtt Morariu Ghisán diák bevezető előadást tartott. A mulatságon jelenlévő esendő másnap jegyzőkönyvet készített a táncestélyről, melyben előadta, hogy a műsor előtt beszélő diák izgató hangú beszédet intézett a hallgatósághoz és szidta az urakat. A törvényszék negyedik székfoglalása ma tárgyalta az ügy tárgyalását, melyen megjelent a vádlott diák husz kollégájának kíséretében, akik igazolták, hogy szó sem esett izgató beszédéről. A diák bizonyításképpen elővette a beszéd kéziratát és fel akarta olvasni a bíróság előtt. Pastia elnök azonban rászólt: mi az itt is gyűlöszegi akarnak? A tárgyalást bizonyítás végett elnapolták.

Szellemi hacsarok a frankfurti jesivában. Frankfurtból jelentik: A frankfurti jesiva kuratóriuma dr. Jakob Hoffman főrabbi elnöke alatt elhatározta, hogy a jesiva programjába iktatja a növendékek Palesztinára való való szellemi előkészítését. A kuratórium hivatalos kommunikéje megállapítja, hogy az utóbbi időben számos növendék iratkozott be a jesivára, kik megfelelő szellemi hacsarát után Palesztinába szándékoznak vándorolni és ott mint chalucok akarnak elhelyezkedni. Ennek következtében a jesiva kuratóriuma elhatározta, hogy a jövőben nagy súlyt fog helyezni az ujhéber nyelvoktatásra és fokozottabb mértékben fogják tanítani a szentírást. A chalucok már a jesivában kollektív életet fognak élni és nemcsak szellemi, hanem társadalmi hacsarában is fognak részesülni. A jesiva továbbá új tanszéket állít fel az ujhéber nyelvoktatás és a Palesztina-ismeretek számára.

A zsidó iparosok első műsoros teaestélye nagyszámu és előkelő közönség előtt zajlott le folyó hó 17-én a City kávéházban. A műsor keretében Blau Baba táncával, Bárony Imre énekszámával, Körösi Ilcsi és Vass Olga baletttáncával, végül Wieder Olga és J. Theban táncduettjükkel arattak megérdemelt sikert. A műsor után tánc következett, mely a késő hajnali órákig tartott. A jól sikerült estély jelentős összeget juttatott az aggmenház javára.

Olaszország egyelőre saját termésű búzáját használja fel. Rómából jelentik: Olaszország egyelőre saját termésű búzáját használja fel csak ennek elfogyása után bonyolítja le a külfölddel szembeni buzávásárlási kötelezettségeit.

Sziámban felülkerekedtek a kormány csapatok. Londonból jelentik: Sziámban felülkerekedtek a kormánycsapatok s erő teljes tempóban üzik vissza a forradalmárokat Bangkok környékéről észak felé. A forradalmárkézen volt délszámiai repülőterek felszabadultak. Sziámi kormányról újlag biztosították a külföldi alattvalókat, hogy élet- és vagyonbiztonságuk veszélyeztetve nincsen.

A berlini zsidó hitközség előregedése. Berlinből jelentik: Moritz Rosenthal, a berlini hitközség elöljárója nyilatkozatot adott a „Central-Verein Zeitung“-nak a hitközség filantropikus tevékenységéről. Elmondotta, hogy az aggmenház házaiban mintegy 1000 öreg embert gondoz a hitközség, ezenkívül pedig több mint háromezer jelentkező van, kikről még nem történt megfelelő gondoskodás. Az aggmenházban hetven éven aluliakat nem tudnak már elhelyezni, viszont a bennlakók átlagos életkora 86 év. Az öregek gondozása egyre súlyosabb problémát jelent a hitközségi tagok előregedése folytán. A berlini zsidóknak egy harmda ötven éven felüli. Ugyanekkor súlyosan csökkent a hitközségi tagok segítőképessége. Az adóhozzájárulások is beszűkült mértékben esőknek és így kénytelenek leszünk — mondotta M. Rosenthal — a külföldi zsidósághoz fordulni öregeink ellátása érdekében.

Amerika megkönnyíti a német-országi zsidó menekültek bevándorlását

London, október 19. A Manchester Guardian newyorki jelentése alapján közli, hogy az amerikai vezetőpolitikusok körében akélt indult meg a német-országi zsidó menekültek bevándorlásának megkönnyítése érdekében. Biztosra veszik, hogy módosítani fogják a bevándorlási törvényeket és így nagyobb zsidó tömegek bevándorlását teszik lehetővé. Bizonyos körök, akik ezelőtt valamelyes kapcsolatban voltak a Ku Klux Klan mozgalommal, ugyan élesen ellenzik a tervet, a vezető tényezők azonban magukévá tették a Németországban elűzött zsidók ügyét.

London, október 19. A Times leg-

utóbbi számában cikket közöl Otto Schiff, a német menekültek segélyező bizottsága elnökének tollából. A cikk-író megállapítja, hogy az Angliában tartózkodó német menekültek száma 2500 ról ezeröttszázra csökkent. Számos menekültnek elősegítették a Palesztinába és más tengerentúli országokba való utazást, az országban maradt német zsidók nagy része viszont új vállalatokat létesített és ezzel munkalehetőségeket teremtettek angol munkások és alkalmazottak számára. Schiff hangsúlyozza, hogy ezen menekültek nem megterhelést, hanem nyereséget jelentenek Anglia számára.

Ma, pénteken a Royal Mozgóban
Tannenbergi ütközet
(Mazuri esata)
Bombasiker!

Nevetni! Nevetni! Nevetni!
Jövő héttől kezdve
Csak a Royal Mozgóban tud
? ? ?

Five O'Clock, A Haggibbor vasárnap, f. hó 22-én 5 órai kezdettel teadélután rendez a Cristal Palaceban, melynek keretében bemutatásra kerülnek az október havi műsor kimagasló attrakciói. Zene: Salgó-Band.

Salzburgban ismeretlen tettesek 25 léggömböt bocsátottak fel a magasba. Bécsből jelentik: Salzburgban ismeretlen tettesek 25 léggömböt bocsátottak fel a magasba. A ballonok nagy magasságban szétpukkantak s valóságos rópcédula esővel aratták el a várost. A rópcédulák élesen kormányt támadó jellegűek voltak.

Egy palesztinai író öngyilkossága. Jeruzsálemből jelentik: Az „Assaf Halévi Is-Jerusolaim“ álnév alatt ismert Alter Levín héber író pillanatnyi elmezavarában öngyilkosságot követett el. Ötvenkét éves volt. Írói munkássága mellett üzleti tevékenységet is fejtett ki: ő vezette be a biztosításokat Palesztinába, eredményesen képviselte az amerikai irógép-ipart és birtokában volt a legértékesebb palesztinai festők munkáinak. Képgyűjteménye az egész Közelkeleten ugyiszólván egyedülálló volt.

Sven Hedin kutatói munkásságának negyvenéves évfordulója. Stokholmból jelentik: Most van Sven Hedin kutatói munkásságának negyvenéves fordulója. A nagy kutatót a világ minden részéből üdvözlő táviratokkal keresik fel tisztelők Pekingben, ahol jelenleg tartózkodik.

Huszonkét mandátumot hódított el a polgári pártoktól a norvég munkáspárt. Oslóból jelentik: A norvég választásokon a munkáspárt 22 mandátumot hódított el a polgári pártoktól. Visszaestek a konzervatívok és a liberálisok.

NAPRÓL NAPRA

Albert von Trentini regényíró, a Goethe-regény ismert írója az osztrák fővárosba meghalt.

Az amerikai kormány előkészíti az inszesszek megsegítése érdekében eszközöltendő buzávásárlásait. A nagyarányu buzávásárlás híre máris jó hatást tett az amerikai tőzsdékre. Az árak emelkedőben vannak.

Rydberg híres tájképfestő 98 éves korában meghalt. Az aggastyán annak idején egyike volt XIV. Károly király leghízelmasabb embereinek.

Stockholmban megnyílt Alexandra schlesvig-holsteini hercegnő, festőművész nő kiállítását a svéd fővárosban.

A szépművészeti minisztérium leiratot intézett a színházakhoz, amelyben utasította az igazgatókat arra, hogy a francia országai színésznomorra való tekintettel a jövőben külön miniszteri engedély nélkül ne szerződtesse ki külföldi színészt. A miniszter külön engedélyezéshez köti külföldi szerzők darabjainak előadását is.

A párizsi Pigalle-színházban folyik a Denevér előkészítése. A férfi főszereplők franciák lesznek. Rosalinda szerepére Reinhardt szerződtette Jarmilla Novotna prágai énekesnőt és Adélt Lotte Schön bécsi operaénekesnő fogja énekelni.

Cecil B. de Mille filmrendező, aki már hosszú ideje nem rendezett új filmet 57 színész társaságában utban van Hawai felé, ahol két hónapon át fognak tartózkodni s ezalatt elkészülnek az új film felvételeivel.

Az angol rádió vezetősége közölte a szovjet rádióállomásainak műsört irányító bizottságával, hogy hajlandó orosz-angol műsorcserebe abban az esetben, ha a közvetített csereprogramból eléve kizárnak minden politikát s a műsor kizárólag művészi jellegű lesz.

Toscanini Párizsból az osztrák fővárosba érkezett. A jövő hét folyamán két koncertet fog dirigálni. A világhírű karmester bécsi tartózkodása alatt az állami opera igazgatósága felkéri, hogy későbbi időpontban térjen újra vissza Bécsbe s vezényeljen néhány előadást az operaházban. Elsősorban a Tristan és Isolde vezényléséről fognak tárgyalni.

Egy borsai zsidó munkanélküli kéreése. Szerkesztőségünkbe járt ma egy teljesen lerongyolódott, szerencsétlen, máramarosi zsidó fiatalember, kik betegsége miatt minden munkára képtelen. Kolozsváron már napok óta nem bír élelemhez és rendes lakáshoz jutni és most haza szeretne menni Borsára. Katz Márton ez uton kéri a jómódu zsidókat, hogy tegyék tehetővé, hogy haza utazhasson. Az Uj Kelet kiadóhivatala továbbítja részére a jótékony zsidók adományát.

Prágában rendőrség kutatta át a csehszlovákiai német náci-párt parlamenti helyiségeit. Prágából jelentik: Törvényhozási engedély alapján rendőrség kutatta át a feloszlatott csehszlovákiai német nemzeti szocialistapárt és német nemzet. párt parlamenti helyiségeit.

Ecuador szenátusa megfosztotta méltóságától a köztársasági elnököt. Londontól jelentik: Ecuador delamerikai állam szenátusa Mara elnököt 19 szavazattal négy ellenében megfosztotta az elnöki jogok gyakorlásától. Utódja Montalvo lett.

A szaloniki zsidók nagy nyomora. Szalonikiból jelentik: A lezajlott nagyünnep alkalmával a szaloniki hitközség külön regisztert állított fel azon zsidó egyvekekről, kik hitközségi támogatásra szorulnak. A hajdani nagy zsidó közösség teljes gazdasági összeomlását mutatja ez a szomorú statisztika. Eszerint az 50.000 zsidó lélek közül 35 ezer iratkozott fel a segélyre szoruló hosszú listájára. A nyomor következtében hatalmas méreteket öltött a kivándorlási láz, különösen Palesztina irányában. A certifikátokért elkéseredett harc dult a Palesztina Hivatalokban. A lakoságnak egy része olyan nyomorban sülyedt, mely a cigányok sorsával azonos. Ennek hatása alatt sir Eli Cadourie sanghai zsidó filantrop elhatározta, hogy nagyobb összegű segélyt bocsát a szaloniki hitközség rendelkezésére.

PHÖNIX

Életbiztosító Társaság

ALAPITTATOTT 1882. évben.

Teljesen befizetett alaptőke 4.000.000 osztr. schilling

1932. év végén:

Biztosítási állomány	2.685.748.380.— silling
Járadék	4.278.335.— silling
Díjbevétel	150.512.096.— silling
Biztosági alapok	526.946.302.— silling

Központi igazgatóság: Wien
Romániai igazgatóság: Bucuressti, Piata Rosetti 4.
Erdélyrészi igazgatóság: CLUJ, Str. N. Jorga 16.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

Gyermek, járadék- és nyugdíjbiztosítás.

A legjobb UJÉVI ajándék a

Phönix-kötvény

Mert ezzel

gondoskodik saját magáról, feleségéről és gyermekeiről, gyarapítja a Zsidó Földvásárló Alapot Palesztinában

UJ KELET *Legújabb hírek*

Az angol kormány Fehér Könyvet ad ki a német külpolitika leleplezésére

Daladier hajlandó a németekkel való közvetlen eszmecserére?

„Szaván kellene fogni Hitlert” — írják a londoni lapok. Nincsen ok közvetlen aggodalomra. Cáfolják a Sir John Simon lemondásáról szóló híreket. A francia szocialista párt a baloldali pártszövetség fenntartása mellett döntött

Hitler alvezére a belpolitikai ellenfelekkel való kibékülést hirdeti

London, október 19. Az angol kormány tegnap kétórás minisztertanácsot tartott. Jólinformált helyről származó közlések szerint a kormány közelebről Fehér könyvet fog kiadni a genfi német lépést megelőző és követő diplomáciai okmányok felsorakoztatásával.

A minisztertanács ülése után sir John Simon angol külügyminiszter elutazott a sandringhami kastélyba György királyhoz. A külügyminiszter utazásával kapcsolatban hírek terjedtek el arról, hogy lemondani készül. Ezeket a híreket megcáfolják. Hangoztatják, hogy a külügyminiszter és minisztertársai között nincsen nézeteltérések s a külügyminiszter iránt a kormány bizalma változatlan. Egyébként sir John Simon a sandringhami kastélyban referált az uralkodónak a nemzetközi helyzetről, majd visszatért Londonba s továbbra is irányítja a Foreign Office működését.

Több angol lap helyteleníti, hogy a franciák nem akarnak közvetlen tárgyalást folytatni a németekkel. Szaván kellene fogni Hitlert s tárgyalni kellene vele a kiengesztelődés feltételeiről.

A tárgyalások sikere meghozhatná a feszültség enyhülését.

Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy Németországgal minden szomszédjával béke-megóvást célzó külön egyezményt kellene köttetni.

A helyzet nem fenyegető

Párizs, október 19. A Temps hangsúlyozza, hogy nem lehet mereven elzárkózni a német-francia közvetlen eszmecseré elöl, de ez csak akkor válhatik lehetségesé, ha a szövetségesek és barátok hozzájárulnak a tárgyalások megkezdéséhez.

A lap megállapítja, hogy a helyzet nem fenyegető.

A kormányférfiak nagy nyugodtsága eleget bizonyítja annak, hogy aggodalomra nincsen ok.

A Liberté szerint Daladierban megvan a hajlandóság a németekkel folytatandó közvetlen eszmecseré iránt.

Egyes hírek szerint a tárgyalások már folyamatban is vannak.

A személyes érintkezés előkészítése nem sok időt fog igénybe venni. A lap hangoztatja, hogy a francia miniszterelnök ezt keddi exorzéjában csak azért nem jelentette be, mert nem akarta, hogy szél sóséges ellenzéki közbeszólás, vagy felszólalás, illetve a szövetségesek időelőtti közbeavatkozása elvágja a terv lehetőségét. Daladier egyelőre titkolózni kénytelen.

Jólinformált körökben is azt állítják, hogy a közvetlen tárgyalások a tiltakozások hírei ellenére meg fognak indulni.

A szocialista párt tegnap esti értekezleten a baloldali pártszövetség fenntartása mellett döntött. A párt ellenzi egy nemzeti egység alapján álló, avagy koncentrációs kormány megalakítását és kötelességének tartja a baloldali pártok egységének megóvását. A párt a kormánytól azt kívánja, hogy pénzügyi téren a talpraállást a dolgozók érdekeinek megőrzésénélkül hajtsa végre, külpolitikai téren folytassa a béke megszerzését, gondoskodjék az ország biztonságáról, gondoskoddjon ellene Németország újrafegyverkezésének és a fegyver- és löszergyártást tegeye monopóliummá. A fenti elvek alapján a párt mindent elkövet, hogy az ország sorsának intézése ne kerüljön a jobboldal kezébe.

Svájce minden körülmények között semleges marad

Bern, október 19. A svájci szövetségtag-nács újlag proklamálta Svájc teljes ér-

deklarációját és semlegességét mindenféle külföldi konfliktus esetére.

A nyilatkozatot a külföldi lapokban terjesztett és azóta Berlinből több ízben megcáfolt azon hírek forgalomba hozatala miatt történt, amelyek szerint háborus konfliktus esetére, a németek részéről a francia határvéd erődítményeinek Svájcra áttörténi megkerülése várható.

A Saar-vidék ügye
Brüsszel, október 19. A „Matin Belge” rámutat arra, hogy a német lépés még problematikusabbá tette a Saar-vidék helyzetét. Másfél évvel a népszavazás

előtt a Saar-terület sorsa teljesen bizonytalan. A Saar-vidéket, mint ismeretes, népszövetségi bizottság kormányozza mindaddig, amíg a lakosság maga nem dönt jövő sorsa felől. Aggodalmat keltő jelenség — írja a lap — hogy a horogkeresztetek eszméje napról-napra teret nyer a Saar-vidéken. A nemzeti szocialista Németország kilépett a Népszövetségből s a Népszövetség által kormányzott Saar-vidéken elhatárolódik a hitlerista irányzat. Ez az ország és a népszavazása még súlyos helyzetek okozója lehet.

A „genfi betegség”

Berlin, október 19. Az a teljes kül- és belpolitikai kudarc, mely egymásután, szakadatlan láncolatban éri a náciakat, enyhébb, bár éppoly hazug és megfélemtető hangokra kényszeríti „vezéreiket”. Különösen nagy feltűnést keltett Rudolf Hess legutóbbi beszéde melyet a genfi eseményekkel kapcsolatban mondott. Hess a következőket mondotta:

„Az eddigi, november utáni kormányok nagy tévedése Németországban az volt, hogy nem voltak figyelemmel arra az elvre, hogy egyenjogúság nélkül eleve céltalan minden részvétel nemzetközi értekezleteken. Hitler elődje a kormány élén szintén abban a „genfi betegségben” szenvedett, amelyből kifolyóan a nemzet tekintetében pesszimista volt. Ezzel szemben én azt mondom: Pesszimista vagyok Genfét és a Népszövetséget illetően, optimista vagyok népemét illetően! Németország sohasem volt békeszeretőbb (?) mint amikor e város nem valami örömet okozó atmoszférájának háttal fordít.

Az egész német nép a kormány mögött áll (!), ha lealázó föltevésekkel szemben kijelenti: akarjuk a békét, de nem engedünk magunkkal úgy bánni, mint másodrendű nemzettel.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

előtt a Saar-terület sorsa teljesen bizonytalan. A Saar-vidéket, mint ismeretes, népszövetségi bizottság kormányozza mindaddig, amíg a lakosság maga nem dönt jövő sorsa felől. Aggodalmat keltő jelenség — írja a lap — hogy a horogkeresztetek eszméje napról-napra teret nyer a Saar-vidéken. A nemzeti szocialista Németország kilépett a Népszövetségből s a Népszövetség által kormányzott Saar-vidéken elhatárolódik a hitlerista irányzat. Ez az ország és a népszavazása még súlyos helyzetek okozója lehet.

A Saar-vidék ügye
Brüsszel, október 19. A „Matin Belge” rámutat arra, hogy a német lépés még problematikusabbá tette a Saar-vidék helyzetét. Másfél évvel a népszavazás

előtt a Saar-terület sorsa teljesen bizonytalan. A Saar-vidéket, mint ismeretes, népszövetségi bizottság kormányozza mindaddig, amíg a lakosság maga nem dönt jövő sorsa felől. Aggodalmat keltő jelenség — írja a lap — hogy a horogkeresztetek eszméje napról-napra teret nyer a Saar-vidéken. A nemzeti szocialista Németország kilépett a Népszövetségből s a Népszövetség által kormányzott Saar-vidéken elhatárolódik a hitlerista irányzat. Ez az ország és a népszavazása még súlyos helyzetek okozója lehet.

A „genfi betegség”

Berlin, október 19. Az a teljes kül- és belpolitikai kudarc, mely egymásután, szakadatlan láncolatban éri a náciakat, enyhébb, bár éppoly hazug és megfélemtető hangokra kényszeríti „vezéreiket”. Különösen nagy feltűnést keltett Rudolf Hess legutóbbi beszéde melyet a genfi eseményekkel kapcsolatban mondott. Hess a következőket mondotta:

„Az eddigi, november utáni kormányok nagy tévedése Németországban az volt, hogy nem voltak figyelemmel arra az elvre, hogy egyenjogúság nélkül eleve céltalan minden részvétel nemzetközi értekezleteken. Hitler elődje a kormány élén szintén abban a „genfi betegségben” szenvedett, amelyből kifolyóan a nemzet tekintetében pesszimista volt. Ezzel szemben én azt mondom: Pesszimista vagyok Genfét és a Népszövetséget illetően, optimista vagyok népemét illetően! Németország sohasem volt békeszeretőbb (?) mint amikor e város nem valami örömet okozó atmoszférájának háttal fordít.

Az egész német nép a kormány mögött áll (!), ha lealázó föltevésekkel szemben kijelenti: akarjuk a békét, de nem engedünk magunkkal úgy bánni, mint másodrendű nemzettel.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

A beszület épp oly kevésbé üres agyrem, mint a hüség. Nélküle e világban nem lehet élni. (S ezt épp ők mondják!)

A megengedtelés nagy művét, amelyet a nemzeti szocializmus megkezdett, most meg kell koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében, amelyet az egész nemzet folytat.

Ugyanazaz a nemzettel, amellyel a nemzeti szocialista mozgalom a legutóbbi 14 évben Németországban jogáért harcol, Németország komolyan és kéréhetetlenül külpolitikai téren is ragaszkodni fog jogához és egyenlőségéhez.

Amerikai vélemény a novemberi német „választásról”

Newyork, október 19. Amerikai lapok szerint nem kétséges, hogy november 12-én a népszavazás Németországban Hitlernek fog igazat adni, mert ellenzéki megnyilvánulásokat nem lehet szabadon terjeszteni Németországban. Aki ezt megkísérelné, koncentrációs tábor, gyűjtőtábor, vagy bírói eljárás veszélyének tené ki magát.

Néhány lap német titkos fegyverkezésről ír, de megnyugtató a világ közvéleményét, hogy közvetlen háborus veszedelem nem fenyeget, mert a németek még sem mernek az egész világgal szembeállani.

M. Lévy Ilonka koncertje az Újságíróklubban

Szerdán este újra zsufolásig megtelt az Újságíróklub nagyterme Lévy Ilonkának, ennek a nagyvonalú énekművésznőnek fellépésére, aki pompás diszpozícióban, éreces zengő hangjának és előadóművészetének gazdag variációit teljesítményét nyújtotta. A Zsidónőből és a Szókratés a Szerájból c. operákból adott elő tízes színdarabot, melyet hatalmas drámai lendülettel, áriákat s végül három gyönyörű magyar dalt énekelt el meleg bensőséggel és gyűjtőhatású temperamentummal. Ennek a nagy művésznőnek a világ városok operaszínpadain lenne helye. Nemesak kivételesen szép, fénylő hangszíne, hatalmas dinamikája és hangterjedelme, de pompás színészeti képessége és gazdag lelki kultúrája is operaszínpadra predesztinálja. Mindig eseményt jelent az ő fellépése és a klub zsufolt hallgatósága meleg ovációban részesítette egész estén át. A zongorakíséretet a kiváló karmester: Bródy Miklós látta el harmonikusan. A hírtele berekedt kitiűő Stefanescu Goangaz szereplése a klub jövőbeli koncertjére maradt.

Teljes erővel folyik a választási agitáció Spanyolországban, Madridból jelentik: A spanyol minisztertanács felüggesztette a kataloniai és a sevillai öst romállapot érvényét. A november 19-re kitűzött parlamenti választások kampányára most már teljes szabadsággal folyik az ország egész területén.

Jelentkezett Dufrenne párizsi szingagrató gyilkosa. Madridból jelentik: Santanderben a rendőrség jelentkezett egy A. Pierrat nevű matróz, aki bevallotta, hogy ő ölte meg Párizsban Dufrenne szingagratót. Azt állítja, hogy felindulásában követte el a tettet, mert az igazgató felbőszítette erkölestelen ajánlatával.

Németországban mágyaratett német nyelvű díszkötésű könyvek olcsó kiadású kiadású. Paul Kéri: Gas, Tank und Flugzeug, Glashkow: Ugrjumov, Saschtscherko: Totierkin beseitl einen Aeroplan, Hanso Berko: Corwboys Gauchos und Vaqueros, Else Feldmann: Der Leib de Mutter Wolfgang Hoffmann Harnisch: Terror und Ochrana, Leo Nekulin: Dip lomat en siener Majestaet, E. Vajtauer: Die Traeneningel Walzlav Solsky: Búr ger Kedrow wir zum Zeitgenossen, Otto Bernhard wendler: Die Figuren aus einer Schiessbuche. Ara kötetenként csak 38 lej, szállítja az Uj Kelet könyvosztálya az összeg és portóköltség beküldése mellett, vagy utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó. Nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Barza L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 977.

Capitol Mozcó

Ma premier! A világvárosok szenzációja!

Ez a film, amelynek nem kell reklám!

Egy dal, amely meghódítja a világot

Főszereplő: JOSEPH SCHMIDT, a jelenkor legnagyobb tenoristája, a második Carusso, aki Csernoviechan született. Műsor előtt: Fox világhírű. Előadások 3, 5, 7, 9 és vasárnap délelőtt 11 órakor.

Taxa postală plătite în num. No. 224.713-929

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77.
Havonta 110, ne
évre 600, egészé
félvre 8, egészé
delékek díjzáró
KELET” az er
szidóság/egytele
keink utányom
rás megjelöléséve

Nicolaescu és a társadalom

Mánapság nem egy ügyvéd elme. A gazdasági válság rőri sorba jutott a nem törődik be a. Innen van, hogy utóbbi években őn.

A mai társadalmi hasznélvezője: az letár lenni, nem tnak a társadalomny gyerekkorától szívó. Inkább öngyilkos. De ez a jobbik es.

Van olyan eset is. Ez a Nicolaescu. Nicolaescu kis ü akadt egy asszony, ügyeít rábita.

Nicolaescu jelent nagy Bukarestben. Alihanem tudta, nem lesznek.

Es elűlyedt a tyabb fertőjében. Az ügyvéd, a m elítje: (minden más minden egyetemi p minden polgarmeste lyedt, hogy anyagi lett.

Sokan anyagi okok tek. A tényen ez a sokat változtat. A tény: a nyomó a vagyoni, erkölcsi p

Liga a raj elle

Londonban liga a Egy ligának nem lehet a feladata és nyilván látozza a problémáká hanem hadat üzen m

és irrodalmjának. Mert napjainkban a ten fokozódott. Eltan autóktól, a repülőgépe tanultuk és szinte jő ha nagy propagandá-l Szinte követeljük, hog politikuskokat lármáva tító dobpergésselel jár teljük, hogy satarokat képtelenebb elmélete a tudatunkba.

Londonban azonban zaj ártalmas és bénító. Megbénítja az egész megfosztja a szemet a fület a tiszta hallástó het tovább és hogy a jön, az új lga „megá mondja: „Legyünk ese

Legyen csend, jöjjen kus állapotok, tele nyugodt, zavartalan ggel, jöjjön a jölet, a k elégedettség világa, méltó kívánságai ezek programja is.

Mert nyíltan hirdeti programot — kész neve. Ki akarná ezt az élet ott ebben a tükölő, e gandavilágban?!

Nem hisszük, hogy csatlakoznának. Olyan kevés az ember maradt a csend ideálján a ligának nem jósolható

A Saar-probléma

Egyre nyilvánvalóbb hitlerista Németország erületen fog áldolni, essen Saar-területnek n. Ha a multban Elzász a terület, mely a k agikus feszültséget ter tetelen, hogy ma a Sa sítí Elzász-Lotharingk n nem Hitlerék kerül re, ugy az 1935-ben es